

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.547/2017/5.

A tanács tagjai: . Vezekényi Ursula a tanács elnöke
. Osztovits András előadó bíró
. Tibold Ágnes bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Firtkó Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Firtkó Tibor ügyvéd

Az alperesek: I. rendű

II. rendű

III. rendű

Az I-II. rendű alperesek képviselője: Dr. Kővágó László ügyvéd

A per tárgya: szerződés részleges érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó felek: I-II. rendű alperesek

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.208/2017/6. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Debreceni Törvényszék 7.P.21.222/2016/12. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet a perköltségre is kiterjedően hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű és a II. rendű alpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak 86.100 (nyolcvanhatezer-száz) Ft első- és másodfokú eljárási költséget, 82.700 (nyolcvankettőezer-hétszáz) Ft felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak - felhívásra - 36.000 (harminchatezer) Ft kereseti illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] 2006. július 11-én a felperes és a III. rendű alperes mint adósok, valamint az I. rendű és a II. rendű alperesek mint hitelezők svájci frank alapú kölcsönszerződést kötöttek, amit közjegyzői okiratba foglaltak. A szerződés III. pontjának 2. és 3. bekezdései rögzítették: „A Szerződő felek megállapodnak abban, hogy a jelen

közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés alapján az Adósok terhére mindenkor fennálló kölcsön- és járuléktartozás tekintetében, annak közokirati tanúsításaként, az Adósoknak a Hitelezőknél vezetett számlái és a Hitelezők vonatkozó bizonylatai alapján készített közjegyzői ténytanúsítványt fogadják el.

Az adósok és a Zálogkötelezettek alávetik magukat annak, hogy a jelen közjegyzői okirat alapján az Adósok terhére fennálló kölcsön- és egyéb járuléktartozása összegét, esetleges végrehajtási eljárás kezdeményezése esetén is, a Hitelezők felkérése a fenti módon közjegyző tanúsítsa."

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

- [2] A felperes módosított keresetében a kölcsönszerződés III. pontja 2. és 3. bekezdése tisztességtelensége megállapítását kérte a fogyasztóval kötött szerződésekben tisztességtelennek minősülő feltételekről szóló 18/1999. (II.5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. § (1) bekezdés b) és j) pontjaira hivatkozással.
- [3] Az I. rendű és a II. rendű alperesek elsődlegesen a per megszüntetését, másodlagosan a kereset elutasítását kérték. A III. rendű alperes érdemi nyilatkozatot nem tett.

Az első- és másodfokú ítélet

- [4] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította a perbeli szerződés III. pont 2. és 3. bekezdéseinek tisztességtelenségét. Megítélése szerint a vitatott szerződéses rendelkezés az igényérvényesítéssel szembeni védekezést elnehezíti, az a felperesre egyértelműen hátrányos. Mindez a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) és j) pontja szerinti tilalomba ütközik.
- [5] Az I. rendű és a II. rendű alperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A fellebbezés indokaira tekintettel azt állapította meg: a vitatott szerződéses rendelkezések alapján kizárólag az alperes jogosult a saját nyilvántartásainak megfelelően annak megállapítására, hogy a felperes szerződésszerűen teljesít-e, valamint ez alapján a felperesnek kell bizonyítania, hogy tartozása nem a banki kimutatásoknak felel meg. Ez a szerződéses rendelkezés ezért a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) és j) pontja alapján is tisztességtelennek minősül.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [6] Az I. rendű és a II. rendű alperesek felülvizsgálati kérelmükben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a per megszüntetését, másodlagosan a keresetet elutasító határozat meghozatalát kérték. Álláspontjuk szerint a Kúriának a pénzügyi

intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban: DH2. tv.) 37. § (1) és (2) bekezdései alapján a felperes a szerződés egyes rendelkezései érvénytelenségének megállapítását csak és kizárólag a felek közötti elszámolásra kiterjedő és összecszerően is megjelölt, határozott kérelemmel együtt terjeszthette volna elő. Ilyen kérelem hiányában a per megszüntetésének van helye. A kereset elutasítására vonatkozó felülvizsgálati kérelmüket azzal indokolták: a jogerős ítélet jogszabálysértő módon állapította meg, hogy a vitatott szerződéses rendelkezés a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) és j) pontjába ütköző módon tisztességtelennek minősül.

- [7] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [8] A Kúria a jogerős ítéletet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és megállapította, hogy az a hivatkozott indokok alapján jogszabálysértő.
- [9] A felülvizsgálati kérelem alapján a Kúria először azt vizsgálta, hogy a DH2. tv. szerinti permegszüntetés szabályait kell-e alkalmazni. A Kúria ezzel kapcsolatban mindenben egyetért a másodfokú bíróság által kifejtettekkel: a DH2. tv. 37. §-ának megfelelő értelmezése alapján ha a keresettel érintett szerződéses rendelkezés fizetési kötelezettséget nem eredményez, akkor annak érvénytelenségével kapcsolatban értelemszerűen marasztalás sem kérhető. Az eljáró bíróságok tehát jogszabálysértés nélkül találták alaptalannak az I. rendű és a II. rendű alperesek per megszüntetése iránti kérelmét.
- [10] A felülvizsgálati kérelemnek az érdemi határozat meghozatalára vonatkozó részében megjelölt jogszabálysértések vonatkozásában a Kúria az EBH2018.G.1 számon közzétett gazdasági elvi határozatban kifejtetteket változatlanul, minden részletében irányadónak tekinti. Az adott ügyben a perbelivel tartalmilag, a lényeget tekintve megegyező szerződéses rendelkezés tekintetében a Kúria akként foglalt állást, hogy az a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára nem fordítja meg. Rámutatott, az a szerződéses rendelkezés, amely szerint a pénzügyi intézmény a saját nyilvántartásai alapulvételével jogosult a fogyasztói tartozások kimutatására, és a szerződő felek az e kimutatás alapján készült, közokiratba foglalt ténytanúsítványt tekintik irányadónak, nem minősül joghatályos tartozáselismerő nyilatkozatnak, ezért a bizonyítási terhet a fogyasztó számára hátrányosan nem változtatja meg és nem korlátozza a fogyasztó jogszabályn alapuló igényérvényesítési lehetőségét sem. Döntésének jogi indokolásában

hangsúlyosan hivatkozott a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (a továbbiakban: rPtk.) 242. §-ában, a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. tv. 206. §-ában, a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 21. §-ában, a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (a továbbiakban: közjegyzői tv.) 111. § (1) bekezdésében, a Korm. rendelet 1. § (1) bek. i) és j) pontjaiban írtakra. Mindezekre tekintettel a Kúria úgy ítélte, hogy a perbeli szerződéses rendelkezés a bizonyítási terhet nem fordította meg.

- [11] A perben eljáró bíróságok a per tárgyát képező szerződéses rendelkezés tisztességtelenségét arra tekintettel is megállapították, hogy az a Korm. rendelet 1. § (1) bek. b) pontját is sérti. A Kúria úgy ítélte, hogy ezen okból sem tisztességtelen a perbeli szerződéses rendelkezés.
- [12] A Korm. rendelet 1. § (1) bekezdésének b) pontja a fogyasztói szerződés azon rendelkezését minősíti tisztességtelennek, amely kizárólagosan jogosítja fel a fogyasztóval szerződő felet annak megállapítására, hogy teljesítése szerződésszerű-e. A jelen ügyben eljáró bíróságok a Korm. rendelet szabályának a jogszabályszóveggel ellentétes tartalmú alkalmazásával, tévesen állapították meg a perbeli kikötés tisztességtelenségét amiatt, hogy az I-II. rendű alpereseket a fogyasztó - nem pedig a Korm. rendelet szerint a saját - teljesítése szerződésszerűsége körében jogosítja fel egyoldalú döntésre. A Korm. rendelet hivatkozott rendelkezésének mind a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelv 3. cikk (3) bekezdése és Mellékletének 1. m) pontja figyelembevételével történő értelmezéséből következően, az a kikötés tisztességtelen, amely a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel arra, hogy maga állapítsa meg a saját teljesítése megfelelőségét. A keresettel támadott szerződéses rendelkezés azonban nem tartalmaz az I-II. rendű alpereseket a megjelölt körben megillető egyoldalú jogosítványt, nem érinti (nem vonja el) az I-II. rendű alperesekkel szerződő fél - a felperesek - kötelmi jogát arra, hogy az alperesek szolgáltatásának megfelelőségét megítéljék és minősítsék [rPtk. 283. §], ezért nem minősül tisztességtelennek a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdésének b) pontja szerint. Az ügy tárgyát képező kikötés az előzőekben, a bizonyítás körében kifejtettek szerint nem volt kizárólagos jellegűnek tekinthető a felperesek tartozásának összegét, illetve a kölcsönügylet egyéb lényeges adatát illetően sem [Kúria Pfv.I.21.783/2016/5.].
- [13] Mindezekre tekintettel az eljáró bíróságok, az rPtk. 209. §-ának, illetve a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) és j) pontjainak téves alkalmazásával állapították meg, hogy a perbeli kölcsönszerződés III. pont egyes bekezdései tisztességtelen szerződéses rendelkezésnek minősülnek.
- [14] A Kúria a kifejtettek értelmében a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és a keresetet elutasította.

Záró rész

- [15] A Kúria döntése alapján mindhárom fokú eljárásban pervesztes felperest az rPp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó rPp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte - figyelemmel a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdéseire - az I-II. rendű alpereseknek az első, másodfokú és felülvizsgálati eljárásban felmerült költségei megfizetésére. A felperes az illetékeljegyzési joga folytán le nem rótt kereseti illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 15. §-a alapján köteles az államnak megfizetni.
- [16] A Kúria a döntését tárgyaláson kívül hozta meg.

Budapest, 2018. május 10.

Dr. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Osztovits András sk. előadó bíró, Dr. Tibold Ágnes sk. bíró